

SIKLI László

ELŐSZÓ NYÍRŐ JÓZSEF *EGYSZERŰEN* CÍMŰ NOVELLÁ- JÁHOZ

Felkaptam a fejemet, amikor valaki megjegyezte: aki sok Nyíró Józsefet és Wass Albertet olvas, az előbb-utóbb depressziós lesz.

Nem lettem depressziós. Annak idején Nyíróban, Tamásiban egy saját-
ságos világot ismertem meg: egy nyelvet, amit megtanulni nem, csak bele-
születni lehet. A székely egyidős a nyelvével, a csavaros eszével, humorával
és a jellemével. Ezt már sokan leírták, olvasták is, de van valami ezeken túl:
a székely humora örök – a halálba is magával viszi...

Okom volt rá, hogy újraolvassam Nyíró Józsefet: meghalt valaki Szilágy-
somlyón, ahol plébános voltam (1984–1991). Az esemény felidézte bennem
Nyíró *Egyszerűen* című novelláját, ami annak idején megmaradt bennem,
anélkül, hogy megérintett volna... Kellott hozzá a fent említett esemény,
és a későbbi események sorozata, amelyeket tudatosan gyűjtöttem, őriztem
meg, hogy végül könyv legyen belőle. Meg kell jegyezmem, hogy kivétel
nélkül mindegyik történet általam ismert, valós személyről szól. Akár leírom
a nevét, akár nem, és akkor is, ha „átkeresztetem”.

Minden történetre jellemző egy közös nevező: az esemény nagyon
is emberi, földi síkon zajlik, ugyanakkor szervesen fonódik össze egy
metafizikai jelenséggel, amely nélkül a történet nem érthető meg. A kettő
együtt lesz egész.

Miközben zajlik a Földön az életünk, egy másik síkon zajlik spiritu-
ális létezésünk. És a kettőt folyamatos kommunikáció kapcsolja össze.
A kettő közötti átjárás nem mindenkinél, nem mindig és nem azonos
szinten működik. Úgy tűnik, ez összefügg az egyes emberek személyes
természetével és saját spirituális létezésének ápolásával. Nem biztos, hogy
ez feltétlenül „vallásosságot” jelent, vagy egy intézményesített valláshoz
való tartozást. A hitvallás önmagában nem egy „egyházhoz” való tartozást
jelent elsősorban, hanem a spirituális létezés tudatos fenntartását. A vallások
valós vagy vélt elsőbrendűségi tudatának csak annyi jelentősége van, hogy

segített megörökíteni a hitviták, a gyűlölet és a vallásháborúk folyamatát. Ez így van napjainkban is, és valószínűleg így lesz a jövőben is.

Minden okunk megvan rá, hogy spirituális „belső” tulajdonságunkra figyeljünk, ami talán nem is belső, hanem sokkal inkább „első” a létezés sorrendjében. Erre utal egy parányi kis történet:

– Bizánci ikonokkal foglalkozom – meséli egykori tanítványom –, előttem rajztábla, hároméves kisfiam játszik a szőnyegen benn a szobában. Hirtelen felugrik, odaszalad hozzám, átöleli a nyakamat, szoroson, mintha soha nem akarná elengedni, és azt mondja: – Anya, annyit repültem, amíg megtaláltalak!

Angyalok voltunk? Az angyalszárnyakat csak úgy kitaláltuk, vagy az emlékezés nem engedte, hogy végleg elfeledjük? A gyökereinket mi viseljük – mindannyian –, de csak kevesen tudunk róla...

Az alábbi történetek sora, mint a bűvópatak, úgy hozza elénk, hogy teljesen ne feledkezzünk meg róla.

„Mi lépésről lépésre tanuljuk meg a földi életet, felfedezzük a világot, miközben lépésről lépésre felejti el magunkkal hozott szellemi létezésünk tudatát, ahol minden tiszta és világos volt, hiszen a „forgatókönyvet” még odaát írtuk, hogy majd itt, a nagyszínpadon meg tudjuk valósítani. De puskázni nem lehet, mert mindent kitörölnek abból, amit bevállaltunk – a földön így szocializálódunk. A jó döntések közelebb, a rosszak messzebb visznek önmagunktól...”

A felvilágosodás valóban sok fényt hozott az emberiség életébe, de legalább annyi sötétséget is. Ezért egyben lesötétedésnek is nevezhetnénk. A természet-tudományok naponta gyarapítják ismereteink végtelen sorát, de a metafizikával nem hogy nem foglalkozunk, hanem egyszerűen leírtuk. És ha kénytelenek vagyunk tudomásul venni, hogy gondolkodó, értelmes lények vagyunk, és sajátosság érzélemvilággal rendelkezünk, a pszichénk tanulmányozását, lelkünk rejtett bugyrait rábíztuk a pszichológiára... Csak azzal nem számoltunk, hogy lelkünk nem más, mint földi létünk tudatos állapota – ideiglenes állapot ez, amit a testünkben viselünk, amíg a földön élünk. Mi az ideiglenes állapotot tanulmányozzuk, és a lényegről nem veszünk tudomást: elemezzük az előadást, és megfeledkezünk a kulisszák mögött meghúzódó rendezőről, aki nem zavarja az előadást, ránk bizza a megjelenítést, és csendben figyel, szurkol nekünk, hogy emlékezzünk arra, amit megbeszéltünk... Éppen övele, a szellemi lénnel, a mi igazi létezésünkkel nem foglalkozunk – a pszichológia erre képtelen!...”

Kísértés vagy belső parancs? című regényemből idéztem a fenti részletet. A spirituális kommunikáció gondolatok és érzések útján zajlik. Ha megtanulunk tájékozódni bennük, spirituális létünket tartjuk életben. Ő nem

ismeri az időt – múlt, jelen és jövő egy síkban zajlik – gyakran a mostban látom azt, ami lesz vagy ami volt. Esetenként az idő csak kapaszkodó, hogy tájékozódni tudjunk földi létezésünk során. Az alábbi történetek sora, mint a bűvópatak, úgy hozza eléink azokat a hangokat, amelyek spirituális gyökereinkről vallanak, hogy ne hagyjuk elveszni őket.

Mindenek előtt hadd álljon itt Nyíró József *Egyszerűen* című novellája, amire nem véletlenül utaltam a bevezető elején.

